

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОЇ МІЛІЦІЇ В УКРАЇНІ

В умовах формування демократичної, соціальної і правової держави, якою є Україна згідно Конституції 1996 року, особливого значення набуває вдосконалення системи державного управління, формування органів державної влади, здатних забезпечити становлення України як високорозвиненої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури, демократії та правосвідомості.

На даному етапі особливо гострим стоїть питання щодо вдосконалення системи органів внутрішніх справ, покращення нормативно-правового регулювання їх діяльності, запровадження нової ідеології їх функціонування як діяльності щодо забезпечення та гарантування реалізації прав і свобод громадян. Органи внутрішніх справ повинні стати ближчими до народу, а головним пріоритетом їх діяльності має стати служіння людям та національним інтересам.

Саме з цією метою, а також з метою нейтралізації впливу криміналітету на роботу судів, правоохоронних органів та учасників, які беруть участь у кримінальному судочинстві, в Україні були створені спеціальні підрозділи судової міліції “Грифон”.

Відповідно до наказу МВС України від 19.11.2003 № 1390 “Про затвердження Положення про спеціальний підрозділ судової міліції “Грифон” основними завданнями спецпідрозділів є наступні:

- забезпечення згідно із законом підтримання порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, виконання функцій щодо державного захисту суддів, працівників суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу;
- забезпечення заходів безпеки при розгляді судових справ у всіх інстанціях, працівників правоохоронних органів, інших органів, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції, членів їх сімей і близьких родичів;
- уживають необхідні заходи для забезпечення безпеки судді, членів його сім’ї, збереження їх майна, якщо від судді надійде відповідна заява;
- уживають необхідні заходи для забезпечення безпеки при надходженні заяви учасника кримінального судочинства, члена його сім’ї або близького родича, звернення керівника відповідного Державного органу;
- забезпечення охорони приміщень і територій установ судових експертиз Міністерства юстиції України і Міністерства охорони здоров’я України, а також режиму утримання осіб, які перебувають під вартою і направлені на судово-психіатричну експертизу;

- здійснювати оперативно-розшукову діяльність з метою отримання оперативної та іншої інформації про наявність загрози життю, здоров'ю, житлу і майну зазначених осіб;
- вивчення рішень (постанов) про застосування спеціальних заходів безпеки осіб, узятих під захист, а також інших матеріалів, які зумовили прийняття такого рішення, а також розробку план-розрахунку ГУМВС, УМВС на здійснення спеціальних заходів безпеки та підготовку клопотання перед відповідними органами про їх скасування;
- обмін інформацією із зацікавленими органами та підрозділами внутрішніх справ, іншими органами виконавчої влади з питань забезпечення безпеки осіб, відносно яких здійснюються заходи особистої безпеки.

Спецпідрозділ судової міліції “Трифон” є досить молодим, тому існує досить багато аспектів його діяльності, які потребують вдосконалення та переосмислення. Так, невизначеними залишаються питання їх адміністративно-правового статусу, а саме місця в системі органів внутрішніх справ, штатної структури, завдань та ряду інших важливих питань.

Так, у національному законодавстві існує колізія між нормами Закону України “Про міліцію”, де вказано, що в структуру міліції України поряд з кримінальною міліцією, міліцією громадської безпеки, місцевою міліцією, державною автомобільною інспекцією, міліцією охорони, спеціальною міліцією входить судова міліція, та нормами Наказу МВС України від 19.11.2003 № 1390 “Про затвердження Положення про спеціальний підрозділ судової міліції “Трифон”, де зазначається, що спецпідрозділ належить до структури міліції громадської безпеки. Враховуючи те, що колізія існує між нормами закону та підзаконного нормативно-правового акту, а також зважаючи на завдання, які покладаються на спецпідрозділ судової міліції “Трифон”, доцільно було б вивести його з підпорядкування міліції громадської безпеки та забезпечити його функціонування як самостійного підрозділу міністерства внутрішніх справ України.

Крім того, враховуючи завдання, які ставляться перед підрозділом, доцільно було б внести ряд змін до законодавства України, що регулює штатний розпис спецпідрозділів судової міліції “Трифон”, а саме до Наказу МВС України від 19.11.2003 № 1390 “Про затвердження Положення про спеціальний підрозділ судової міліції “Трифон”, вказавши там, що в підрозділах судової міліції створюються взводи (відділення), які займаються вийняткову охороною приміщень, та ті, які здійснюють заходи по забезпеченню безпеки осіб. Такий поділ дозволить працівникам судової міліції виконувати покладені на них завдання на більш високому рівні.

Існує ще багато спірних питань діяльності судової міліції, вирішення яких сприятиме кращому функціонуванню підрозділу. Тому необхідно внести ряд змін до нормативно-правових актів, які регулюють його діяльність, зокрема, у частині, що стосується елементів адміністративно-правового статусу підрозділу.